

Crònica

Institució Catalana d'Història Natural

SESSIÓ DEL 5 DE NOVEMBRE DE 1932

Per absència del President Dr. FONT i QUER ocupà el seu lloc el Sr. Ignasi de SAGARRÀ. Un cop oberta la sessió, el membre Dr. CANDEL i VILA comunica el pla d'una excursió al Montnegre sota la direcció del prof. HEIM, sots-director de la secció de Criptogàmia del Museu de París, amb el fi d'estudiar la flora micològica de l'esmentat massís. Queda acordat que aquesta excursió es celebri el diumenge 13 de novembre i que siguin invitades altres entitats com el "Centre Excursionista de Catalunya" i el "Club muntanyenc".

El soci Sr. Timoteu BOTEX innova la troballa a Dos Rius d'un bolet nou per a la flora catalana, el *Phallus imperialis*, del qual ha recollit diversos exemplars en bon estat.

El P. Jaume PUJULA tramet una comunicació sobre "Una formació embrionària d'evolució caudocefàlica".

El senyor AGUILAR-AMAT presenta una nota sobre la troballa a Tavertet de la *Laminifera (Bofillia) subarquata* que sols es coneixia a Lledó (Girona).

El senyor Francesc ESPANYOL llegeix una nota necrològica del membre Josep M.^a DE LA FUENTE, ben conegut pels seus estudis de Coleòpters. També presenta una nota sobre els Coleòpters recollits al Marroc per la missió enviada pel nostre Museu de Ciències Naturals.

El Sr. VILARRUBIA presenta un treball sobre zoocecidies vigatanes, en bona memòria del P. Joaquim TAVARES que descobrí poc abans de morir algunes formes noves trameses pel comunicant.

El Sr. VALLMITJANA dóna compte dels bons resultats obtinguts en aplicar el mètode de GALLEGO a la coloració i estudi dels infusoris.

El Sr. LLÓPIS (N.) comunica la troballa del nivell de *Calymene tristani* al Baix Pirineu en les immediacions de la Molina (Girona).

Mossèn BATALLER fa breus consideracions sobre la publicació del professor G. ASTRE, de Tolosa de Llenguadoc, referent als rudistes de Catalunya. En el nostre país hom troba un nombre tal d'espècies que Catalunya és la província zoològica més rica i important del món als temps cretàtics.

El Sr. Ignasi de SAGARRÀ dóna compte de la troballa del *Phoxinus hispanicus* a Catalunya, procedent de la Muga i dels seus afluents, prop de Figueres, on anomenen a aquest peix "escanyagats".

SESSIÓ DEL 3 DE DESEMBRE DE 1932

El membre Sr. CHEVALIER presenta un treball sobre l'estructura i l'orografia dels Pirineus catalans, fruit de les seves recerques de molts anys.

El Sr. SOLÉ I SABARIS presenta una nota sobre les terrasses del curs inferior de la Noguera-Ribagorçana, on es veuen perfectament quatre nivells situats a 5, 25, 60 i 120 metres sobre el nivell del riu.

El Sr. ESPANYOL dóna lectura a una llista dels insectes recollits al curs de l'excursió feta per la Institució el dia 13 de novembre. També presenta una nota sobre "Una captura d'interès a la Vall d'Aran: un *Ptindas* (Col.) nou per a Catalunya".

Mossèn Lluís VIA tramet un "Catàleg sistemàtic dels crustacis dels ordres *Podophthalma* i *Stomatopoda* existents al Museu del Seminari".

El Sr. Josep CLOSES llegeix un treball sobre una clapa del Liàsic que ha explorat als voltants de Mora d'Ebre i que no havia estat estudiada fins ara.

El Sr. Guillem COLOM, de Sòller, tramet una nota sobre Foraminífers, en la qual explica la troballa d'interessants espècies a l'Estampjà d'Alarcó (Mallorca) i a l'Ap-tià de Palomar (Terol).

El P. Jaume PUJÍULA tramet una nota sobre "El cloroformo y los elementos nerviosos".

El senyor Ignasi de SAGARRA explica la captura d'un tauró d'espècie *Exanchnus griseus* davant de Garraf, a 44 bracs de fondària. Aquest exemplar té quatre metres de llargària i prop d'una tona de pes. Ha estat exhibit durant uns dies a l'Aquari del Parc.

El president de la Institució, Dr. FONT I QUER presenta una nota sobre noms vulgars de fongs de Catalunya i sobre la dispersió d'algunes espècies rares. A continuació dóna compte de l'èxit assolit per l'Exposició de Bolets celebrada aquest any a l'Hivernacle del Parc, sota l'alt patronatge de la Junta de Ciències Naturals, a la qual foren exhibides unes 300 espècies i hi assistiren 6.567 visitants. Una intensa campanya micològica fou realitzada arreu de tot Catalunya pels senyors HEIM, del Museum de París, i FONT I QUER; el fruit de les recerques fetes enguany serà objecte d'una extensa memòria que publicarà la Junta de Ciències Naturals.

Una vegada acabada la sessió científica de desembre, donà començament l'assemblea extraordinària per tal d'elegir els càrrecs vacants, essent votats per a President el Dr. Pius FONT I QUER; Conseller, el Sr. Ignasi DE SAGARRA; Conservador, el senyor Francesc ESPANYOL i sots-secretari, el Sr. Timoteu BOTEY. També fou nomenada una comissió encarregada de l'organització de la sessió fora de Barcelona, que l'any 1933 serà celebrada a Mahó, essent proposats els Srs. Timoteu BOTEY, Rafael CANDEL, Josep CLOSES i Francesc ESPANYOL.

El Dr. CANDEL I VILA donà lectura als Reglaments de les excursions i de la secció bibliogràfica que foren aprovats després de la corresponent discussió. La propera excursió mensual serà celebrada el tercer diumenge de gener al Montserrat, sota la direcció dels socis senyors AGUILAR-AMAT i BATALLER, encarregats de la part malacològica i paleontològica de l'excursió, respectivament.

Carrils de presa de corrent

Darrerament s'ha fet un carril de presa de corrent (Sistema Vahle) per substituir el sistema de cable que s'empra actualment en les grúes i estres similars en què és necessària una presa de corrent mòbil. El dit carril, que és en forma de T, porta fortament adherit en el cap de l'ànima central una secció de coure que és la que pròpiament transmet l'energia, el qual té una duresa bastant apreciable, 90 a 100 Brinell per tal que no es desgasti fàcilment. El sistema rígid de carril permet d'emprar un menor espai, la qual cosa és de tenir en compte quan es necessita una gran xarxa de preses de corrent; a més, el contacte de la presa, s'efectua en més bones condicions; té, però, en contra, que necessita juntes de dilatació, les quals, encara que en el dit sistema són ben estudiades, són, però, una complicació.—*J. V. LL.*

Nou sistema de martinet per a estampar

Fins ara, per estampar peces amb matriu, tals com cigonyals de motors d'automòbil, ganxos de tracció per a vagons de ferrocarril, etc., s'ha emprat el martinet de caiguda dit vulgarment "mutó" (de la paraula "mouton" francesa), per al qual era necessària una gran massa que fes d'enclusa, aproximadament 20 vegades més gran que la massa del martell. No fa molt de temps que una revista americana descrivia un "mouton" d'aquests, que pel gran que era costava una fortuna, i no es comprèn que podés fer-se en lloc més que a Amèrica; la massa del martell pesava 12.000 Kg, el pes de l'enclusa era de 243.000 Kg, el pes total del martinet era de 325.000 Kg, i, un cop d'aquest martinet feia un treball de 25.000 Kilogràmetres; això fa pensar quin havia d'ésser el fonament corresponent a una tal maquinassa.

Doncs bé, la casa Beche, de Renania, ha ideat i construït un martinet, dit de doble acció, el qual serà exposat en la propera Fira de Leipzig, el qual té un funcionament que s'aparta totalment de la idea fins avui generalment concebuda, i permet a igualtat de treball, fer una màquina molt més lleugera. Aquest martinet és de doble efecte, amb funcionament per aire comprimit, de manera que el martell és aixecat pel pistó, situat en la seva part superior, i després, llançat amb força cap avall; això no té res de nou, doncs és el funcionament de qualsevol martinet d'aire comprimit, però l'enclusa, i aquí està la diferència amb els actuals martinets, no és fixa, sinó que és mòbil i segueix el ritme del martell, però en sentit contrari, de manera que quan el martell baixa, l'enclusa puja amb la mateixa velocitat que el martell, moguda per un sistema de cables i politxes i accionada pel martell, i així resulta que tot el treball del cop s'aprofita per estampar la paça que es vol forjar, cosa que no succeeix amb els martinets coneguts fins avui, i cap reacció es comunica al sòl o fundació de la màquina, doncs totes les forces que entren en joc, són forces internes del conjunt de la màquina. Ja es comprèn de seguida que el funcionament d'un tal martinet necessita un fonament molt més senzill que el d'un martinet qualsevol dels d'avui, i que l'estalvi de pes, sobretot en l'enclusa, és considerable.